

Opiskeluhuoltopalvelujen OPA 2022 seurannan tuloksia

Marke Hietanen-Peltola, LT, ylilääkäri

VIPU, alueelliset tapahtumat, 8.11 – 23.11.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Kohti yhteistä työtä hyvinvointialueilla - Opiskeluhuoltopalvelujen seuranta OPA 2022 -raportti

Verkkojulkaisu Julkarissa:

Marke Hietanen-Peltola, Johanna Jahnukainen, Kristiina Laitinen, Sarianna Vaara. [Kohti yhteistä työtä hyvinvointialueilla – Opiskeluhuoltopalvelujen seuranta OPA 2022](https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-931-3). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Raportti 11/2022.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-931-3>

THL-uutinen:

[Oppilaiden ja opiskelijoiden mielenterveysongelmat työllistävät opiskeluhuoltopalveluja paljon – mahdollisuudet auttaa koetaan silti hyviksi](#)

Opiskeluhuoltopalvelujen seuranta (OPA)

- OPA 2022 tiedonkeruu maalis-/huhtikuussa perusopetuksen ja toisen asteen opiskeluhuoltopalveluihin
  - Ammattilaisten yhteystiedot kerättiin TEA-tiedonkeruun yhteydessä kouluilta 2021 ja oppilaitoksilta 2020
- Aikaisemmin
  - Tiedonkeruu perusopetuksen opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisille 2020
  - Pilotit kuraattoreille ja psykologeille 2018 perusasteelle ja 2019 toiselle asteelle
  - Kouluterveydenhuollon tietoa saatu aiemmin Valtakunnallisista neuvola ja kouluterveydenhuolto –selvityksistä (2012, 2016-2017, 2021)
- Saadaan tietoa
  - opiskeluhuoltopalvelujen järjestämisestä,
  - työn edellytyksistä (ml. resurssit, osaaminen),
  - työkäytännöistä ja -muodoista,
  - työajan käytöstä eri tehtäviin (esim. yksilö- ja yhteisötyö) ja
  - yhteistyöstä oppilaitoksen sisällä ja ulkopuolelle
- Seuraava seuranta keväällä 2024 sekä perus- että toiselle asteelle
- Tietoa tarvitaan palvelujen kehittämiseen alueellisesti ja kansallisesti sekä hyvinvointialueiden palvelujen järjestämiseen liittyvien muutosten seurantaan

OPA 2022 vastaajat

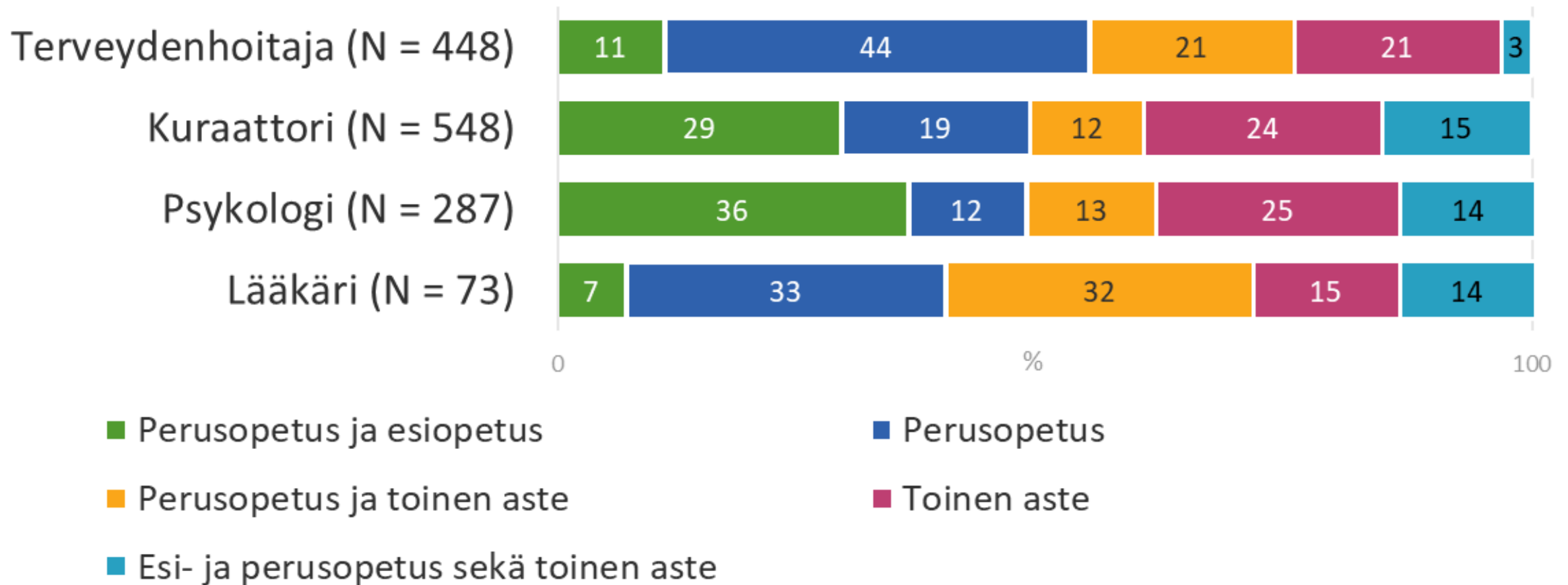
Ammattiryhmä	Kysely lähetetty	Vastanneet	Vastausprosentti
Terveydenhoitaja	1426	449	31
Kuraattori, ml. vastaavat kuraattorit	1087	551	51
Psykologi	688	287	42
Lääkäri	464	73	16
Kaikki yhteensä	3665	1360	37

Opiskeluhuoltopalvelujen järjestäminen ja edellytykset

Toimenkuvaan sisältyvät koulutusasteet

Lähde: Hietanen-Peltola ym. 2022

Opiskelijamäärät (mediaanit ja kvartiilivälit)

Koko maassa
opiskelijamäärät:

- Terveystieteiden
532 (450-666)
- Kuraattorilla
720 (600-871)
- Psykologilla
933 (800-1108)
- Lääkärillä
2487 (N=6)

Yhteistyöalue	terveydenhoitaja	kuraattori	psykologi
Etelä-Suomi	600 (484-787)	700 (622-819)	910 (780-1043)
Itä-Suomi	530 (454-604)	790 (657-1089)	1000 (900-1150)
Länsi-Suomi	511 (433-621)	641 (503-803)	869 (650-1120)
Sisä-Suomi	465 (411-630)	745 (573-900)	938 (785-1074)
Pohjois-Suomi	545 (472-635)	751 (555-933)	1110 (935-1710)

Työtilojen sijainti perusopetuksen toimijoilla

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen työn osuus (%)

Työmuoto	Ammattiryhmä	2018 perusopetus	2019 toinen aste	2020 perusopetus	2022 perusopetus ja toinen aste
Yhteisöllinen työ	Terv.hoit.	-	-	10	10
	Kuraattori	20	20	20	15
	Vastaava kuraattori	20		20	15
	Psykologi	20	10	15	10
	Lääkäri	-	-	1	2
Yksilökohtainen työ	Terv.hoit.	-	-	75	75
	Kuraattori	60	60	60	60
	Vastaava kuraattori	60		60	60
	Psykologi	60	65	65	70
	Lääkäri	-	-	90	90

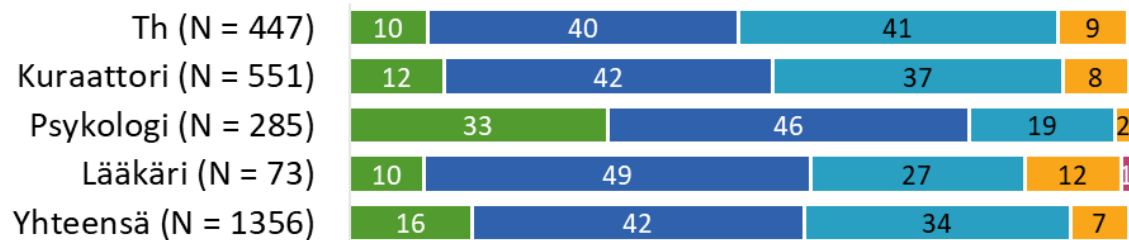
Mielenterveysongelmiin liittyvä työ

Mielenterveysongelmiin käytetty työaikaosuus asiakastyöajasta

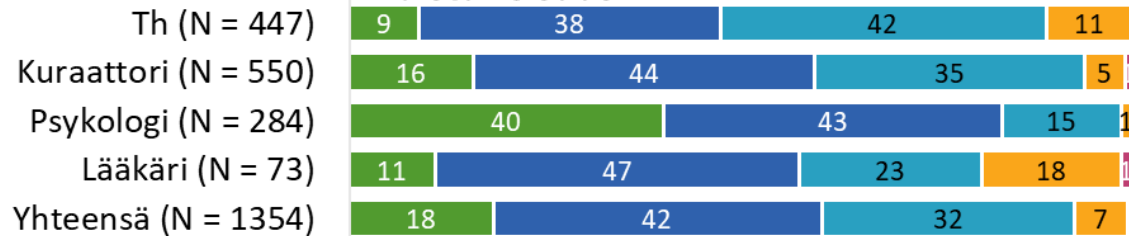
Ammattiryhmä	Koulutusaste	Mediaani	Kvartiiliväli	N
Terveystenhoitaja	Perusopetus	20	10–30	177
	Toinen aste	40	30–60	90
	Kaikki	25	15–40	410
Kuraattori	Perusopetus	35	20–60	99
	Toinen aste	60	40–80	122
	Kaikki	50	30–70	517
Psykkologi	Perusopetus	30	20–40	35
	Toinen aste	80	70–90	67
	Kaikki	50	30–71	270
Lääkäri	Perusopetus	13	7–20	22
	Toinen aste	70	50–80	11
	Kaikki	30	15–50	69

Koetut auttamismahdollisuudet omassa työssä

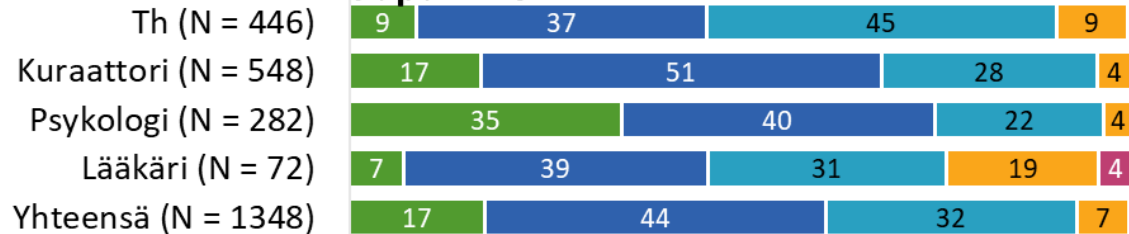
Masentuneisuus

Ahdistuneisuus

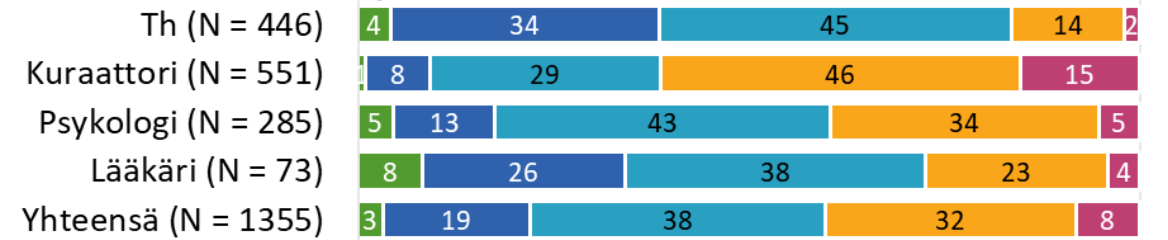

Uupuminen

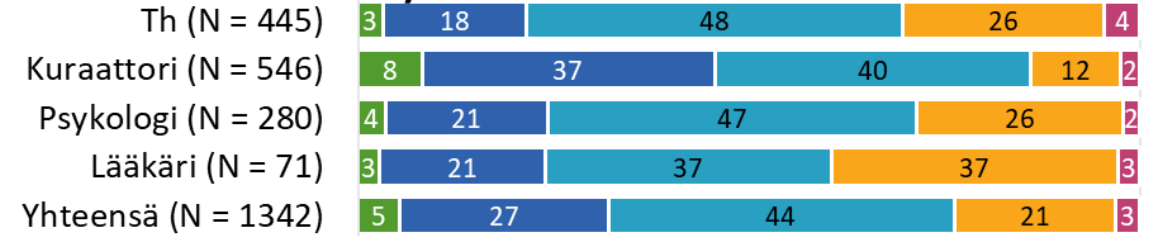

0 % 100
■ Hyvä ■ Melko hyvä ■ Keskinkertainen ■ Melko huono ■ Huono

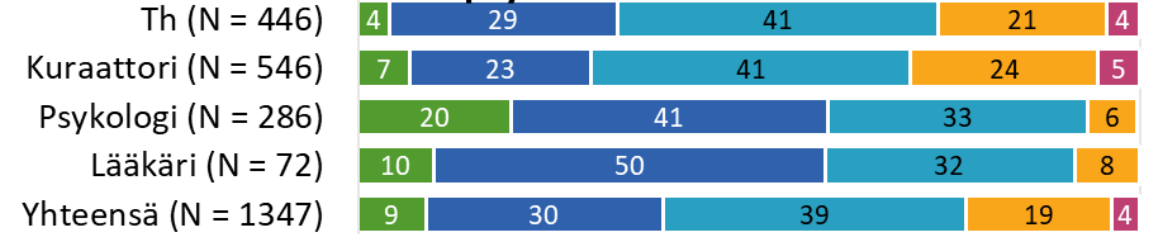
Syömishäiriöt

Käytöshäiriöt

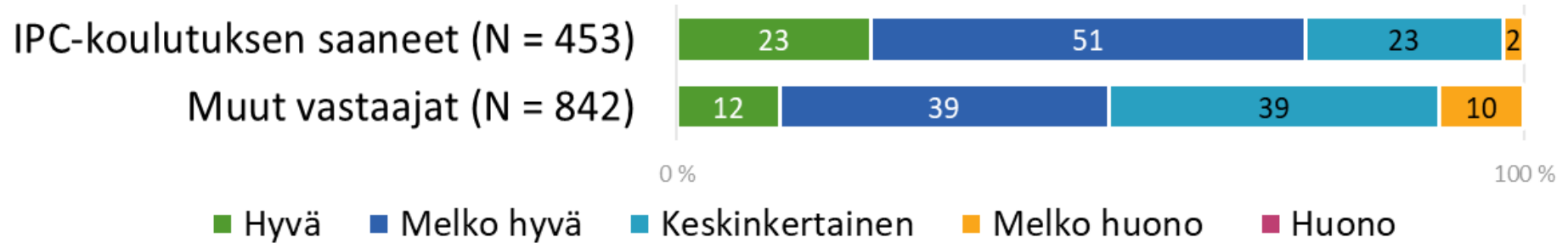
Neuropsyk. vaikeudet

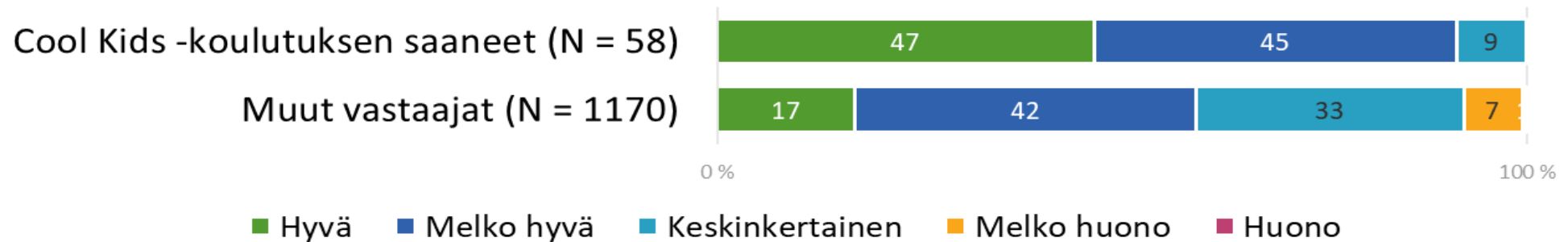
0 % 100
■ Hyvä ■ Melko hyvä ■ Keskinkertainen ■ Melko huono ■ Huono

Menetelmäkoulutusten vaikutus auttamismahdollisuuksiin

Masentuneisuudessa

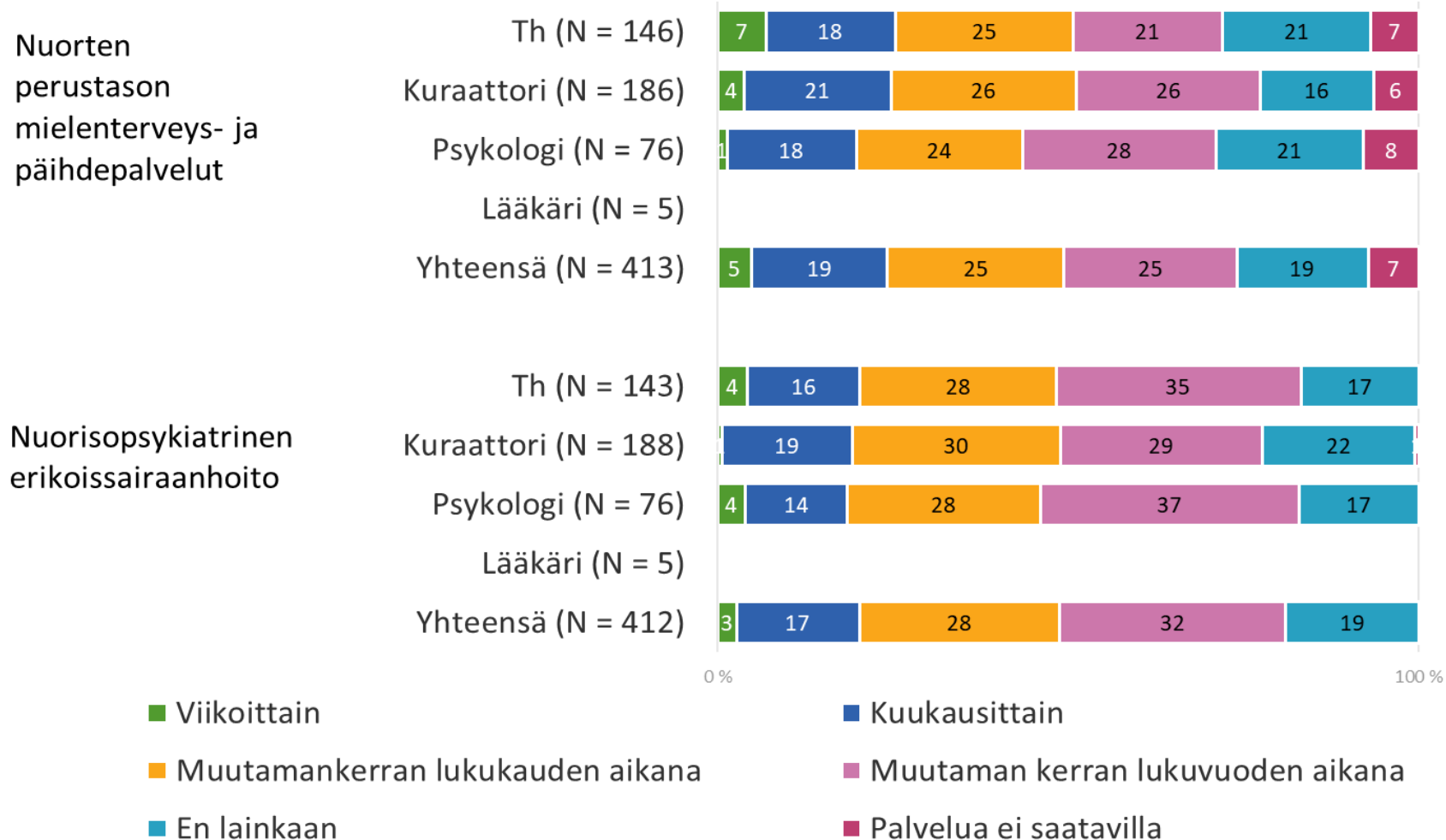

Ahdistuneisuudessa

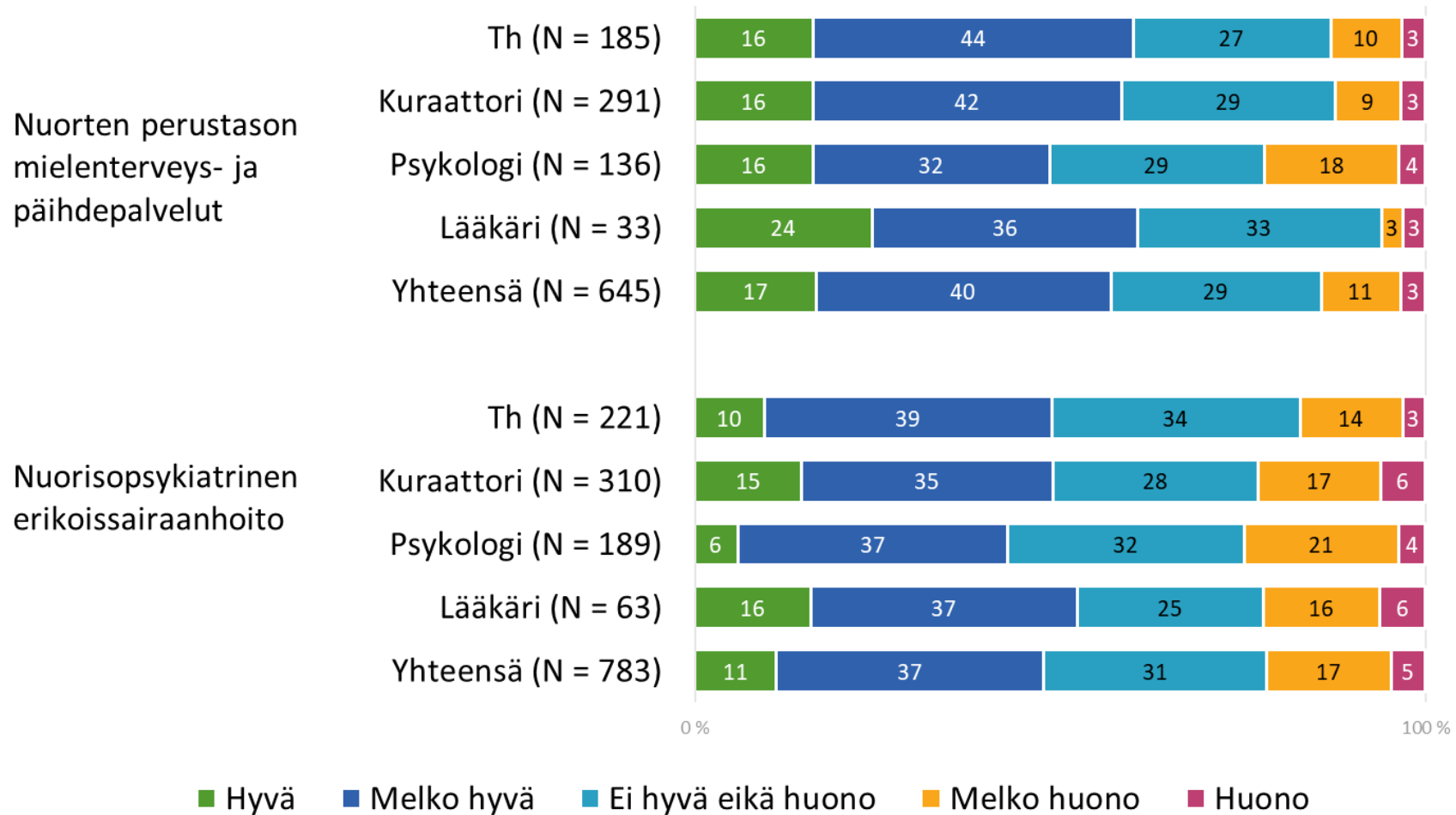

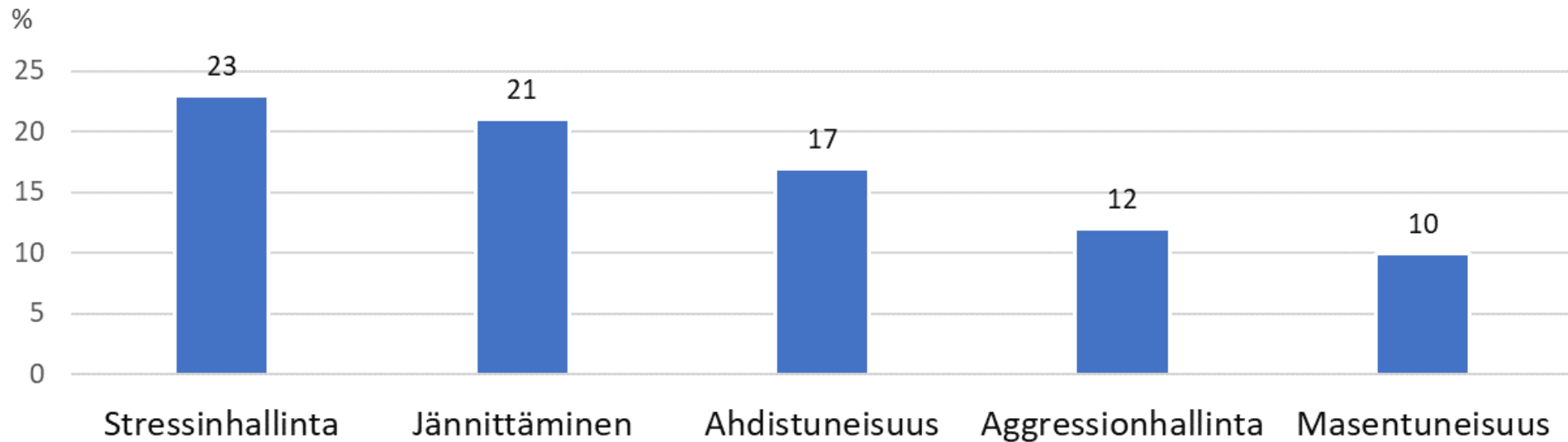
Yhteistyö nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa

Kokemus yhteistyön toimivuudesta nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa

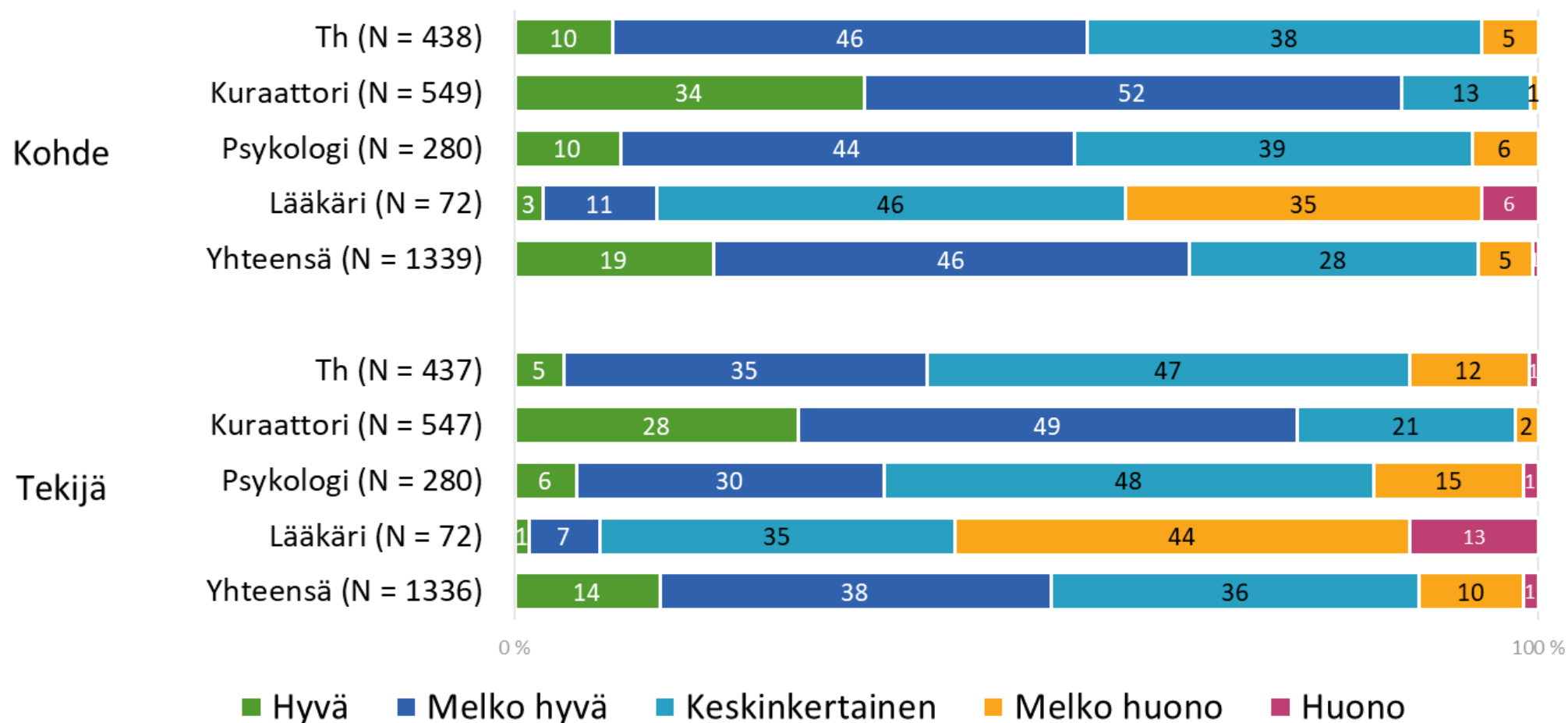
Oppilaitoksessa tarjolla oleva ryhmämuotoinen tuki

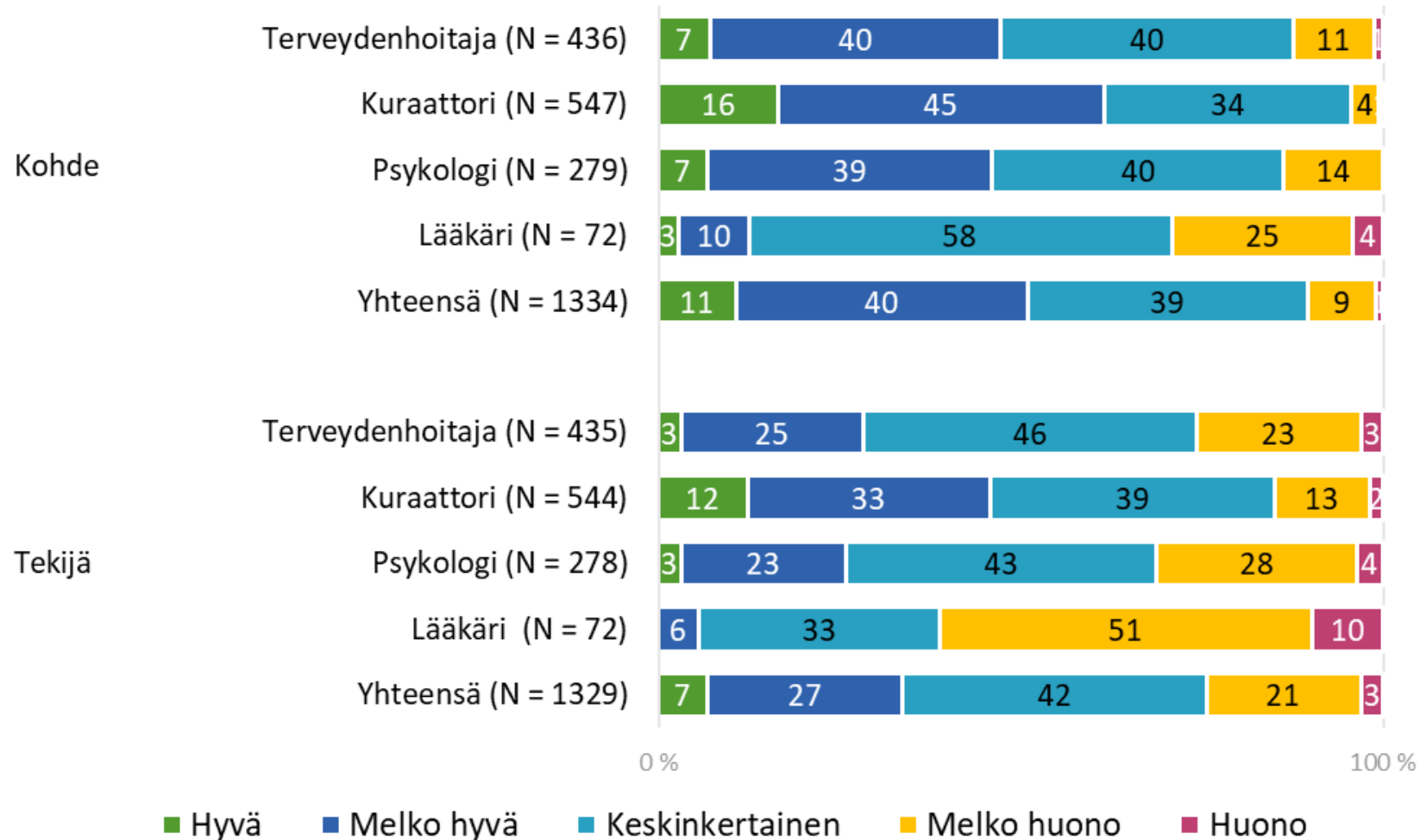
Kiusaaminen, häirintä ja väkivalta

Auttamismahdollisuudet kiusaamisessa

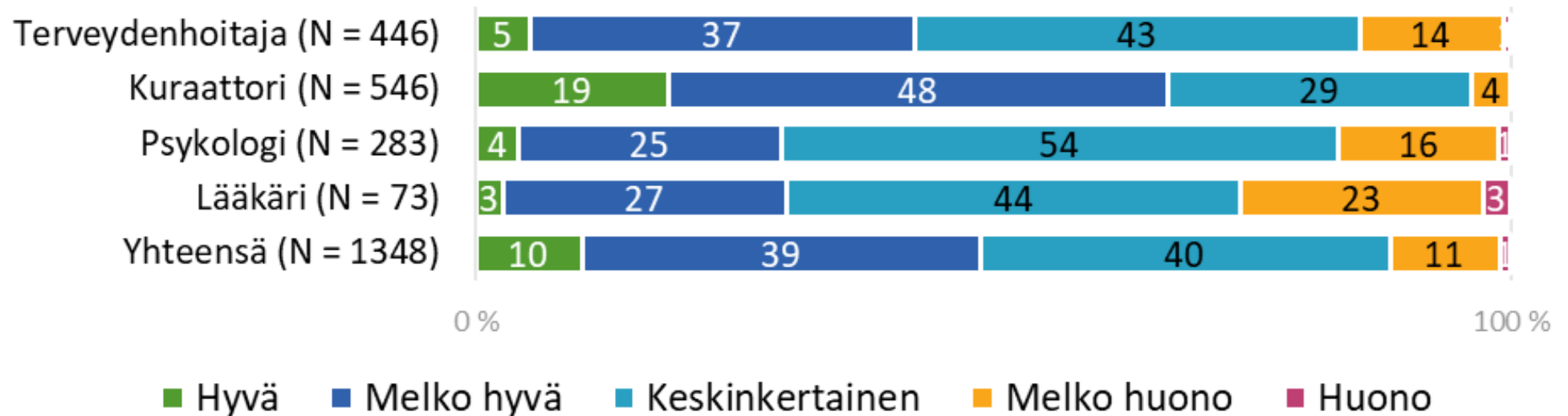
Auttamismahdollisuudet seksuaalisessa häirinnässä

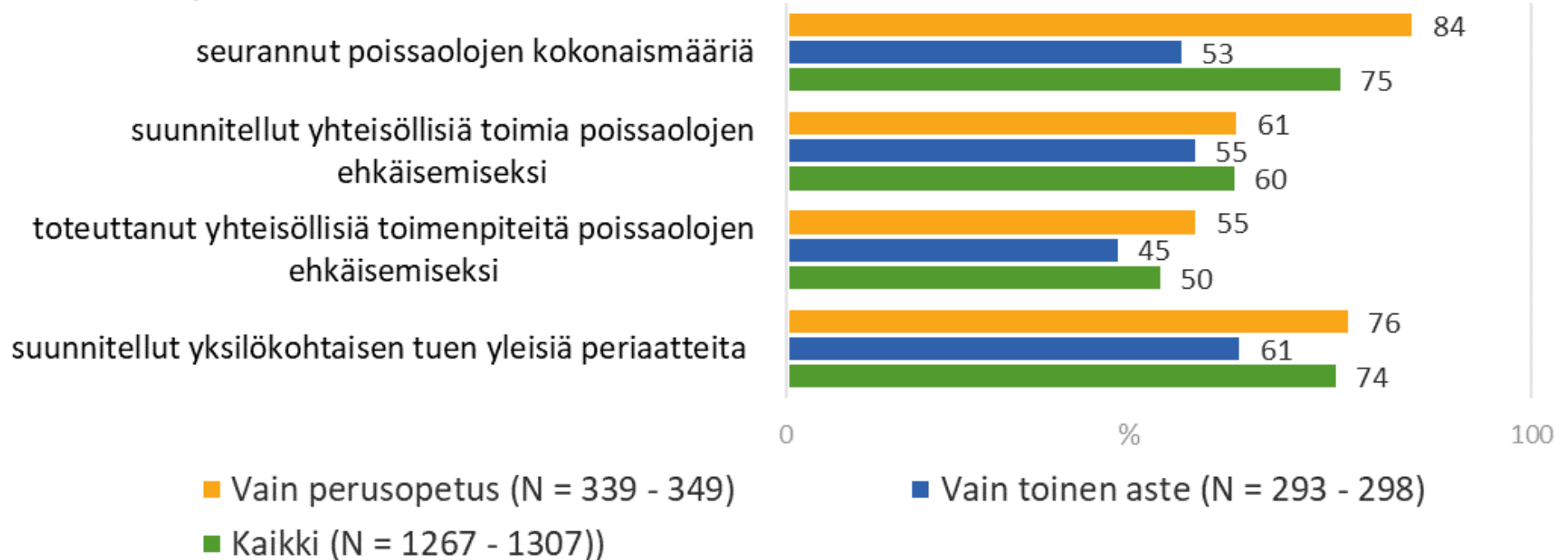
Poissaoloihin liittyvä työ

Auttamismahdollisuudet poissaoloissa

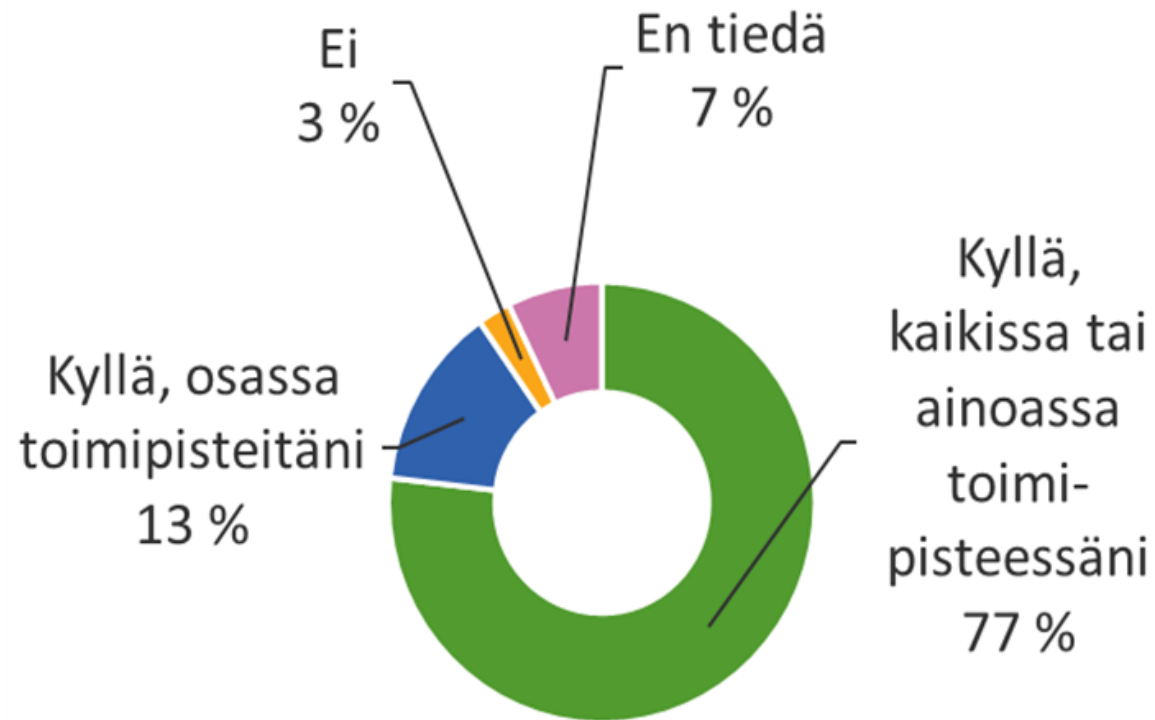

Opiskeluhuoltoryhmän toimet poissaolojen ehkäisemiseksi

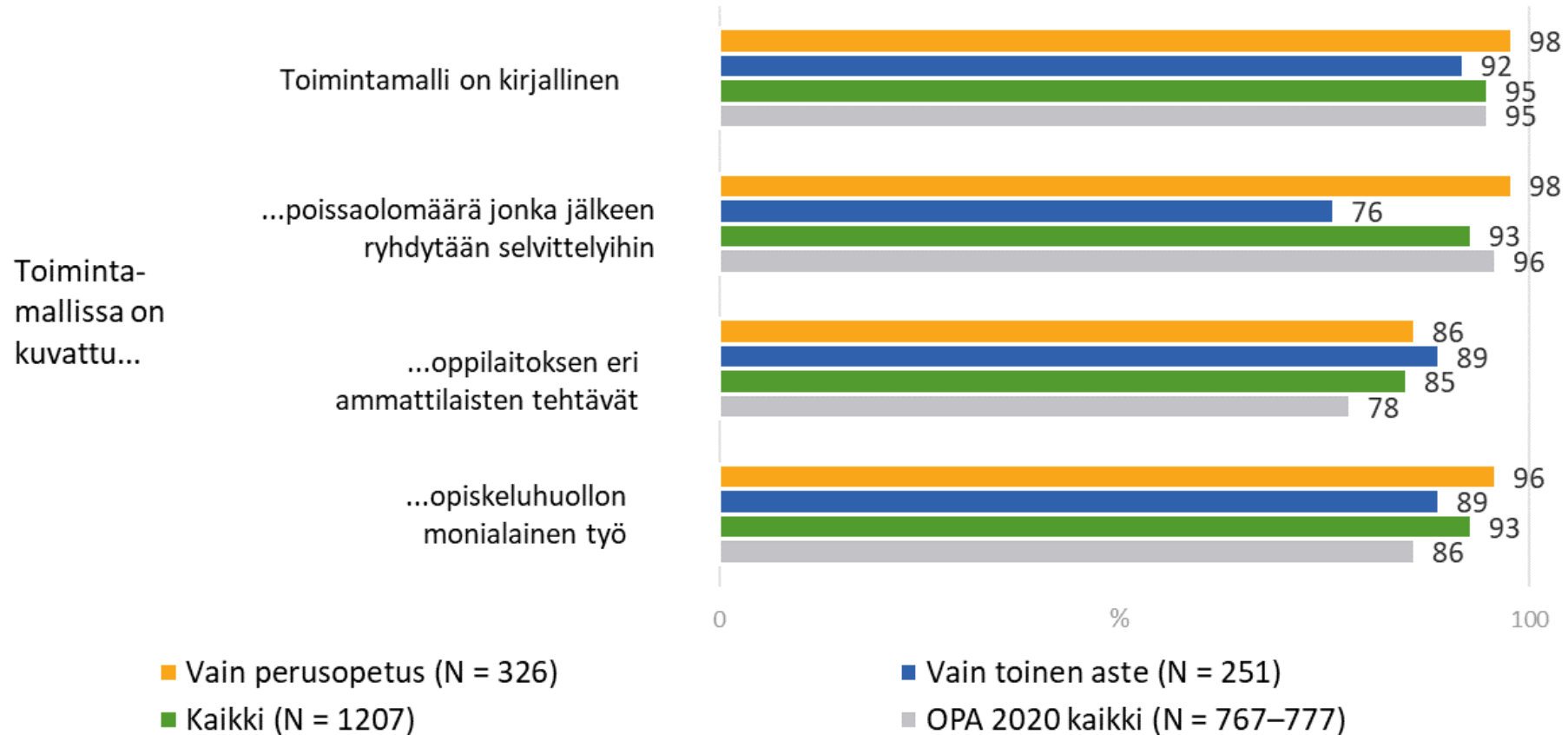
Opiskeluhuoltoryhmä on

Poissaoloihin puuttumisen toimintamallin olemassa olo

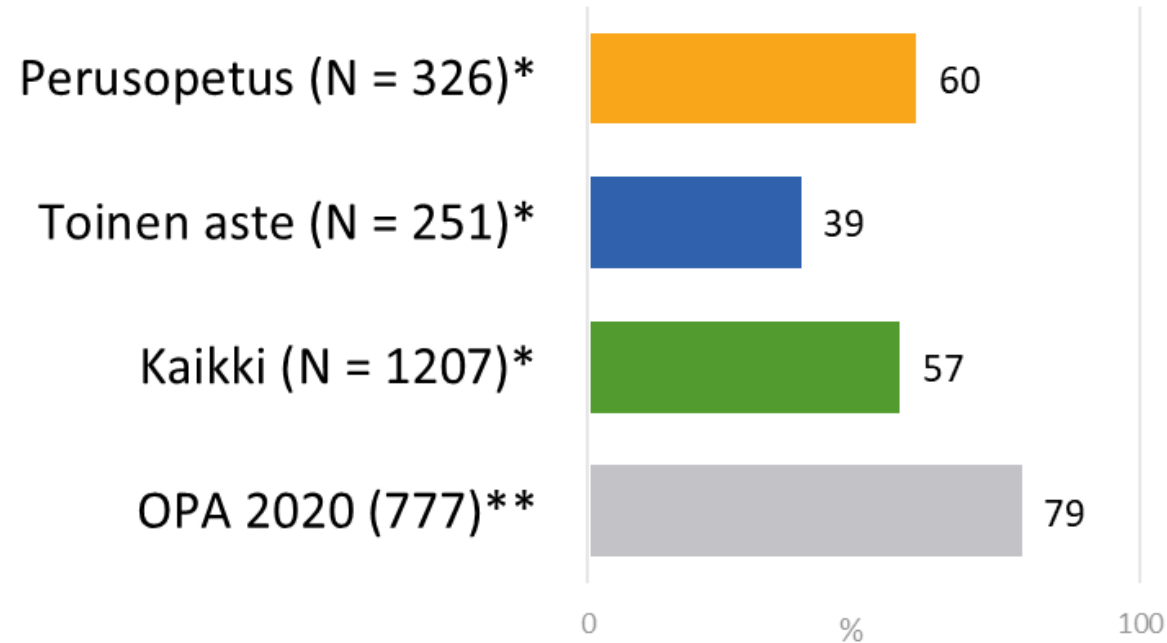

Poissaoloihin puuttumisen toimintamallin sisältö

Poissaoloihin puuttumisen toimintamallin mukaan toimiminen

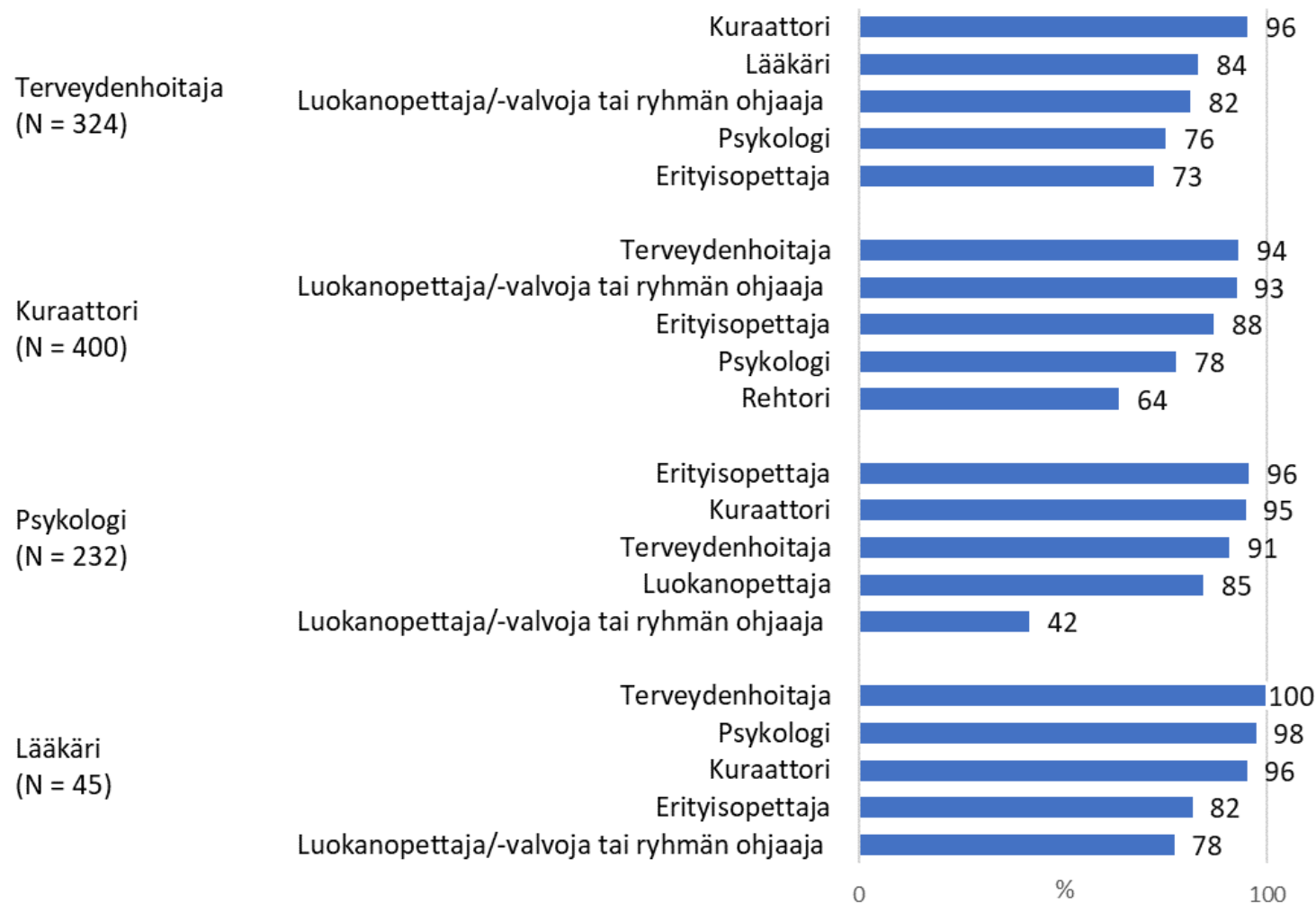
* Väittämä: Toimintamallin mukaisesti toimitaan aina tai lähes aina.

** Väittämä: Koulussa toimitaan toimintamallin mukaisesti

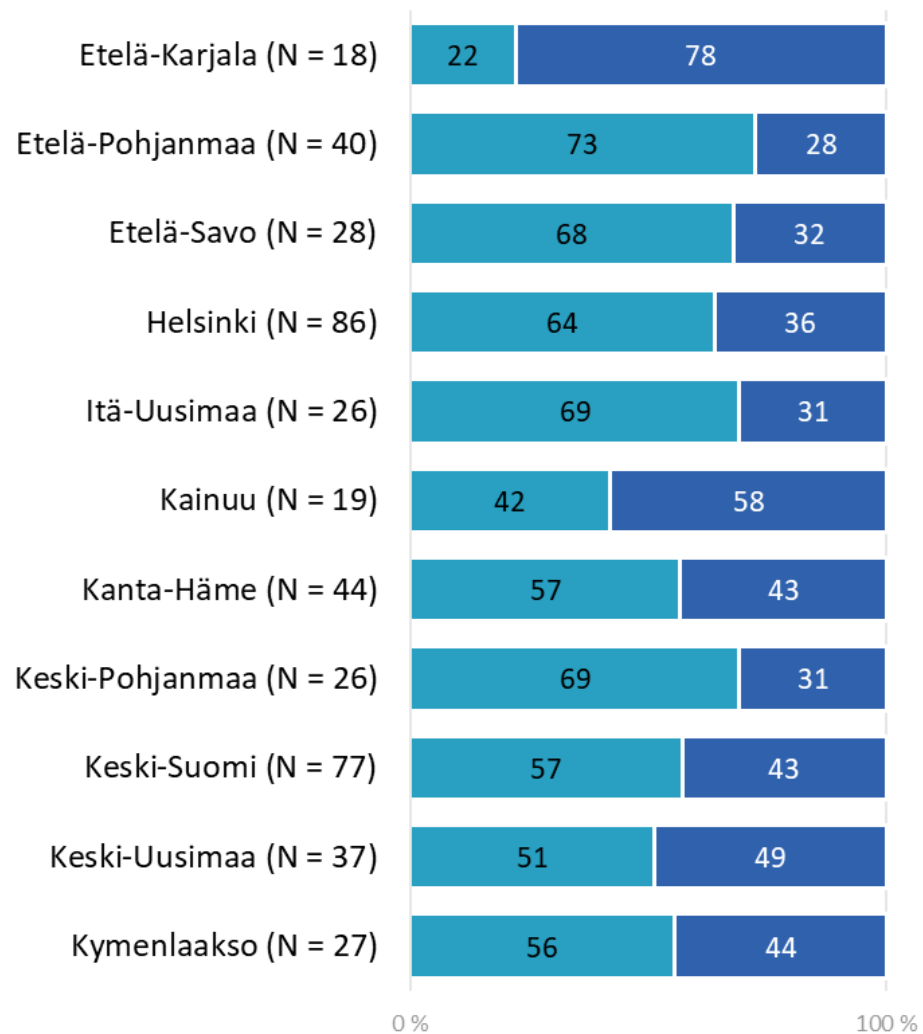

Monialainen työ yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa

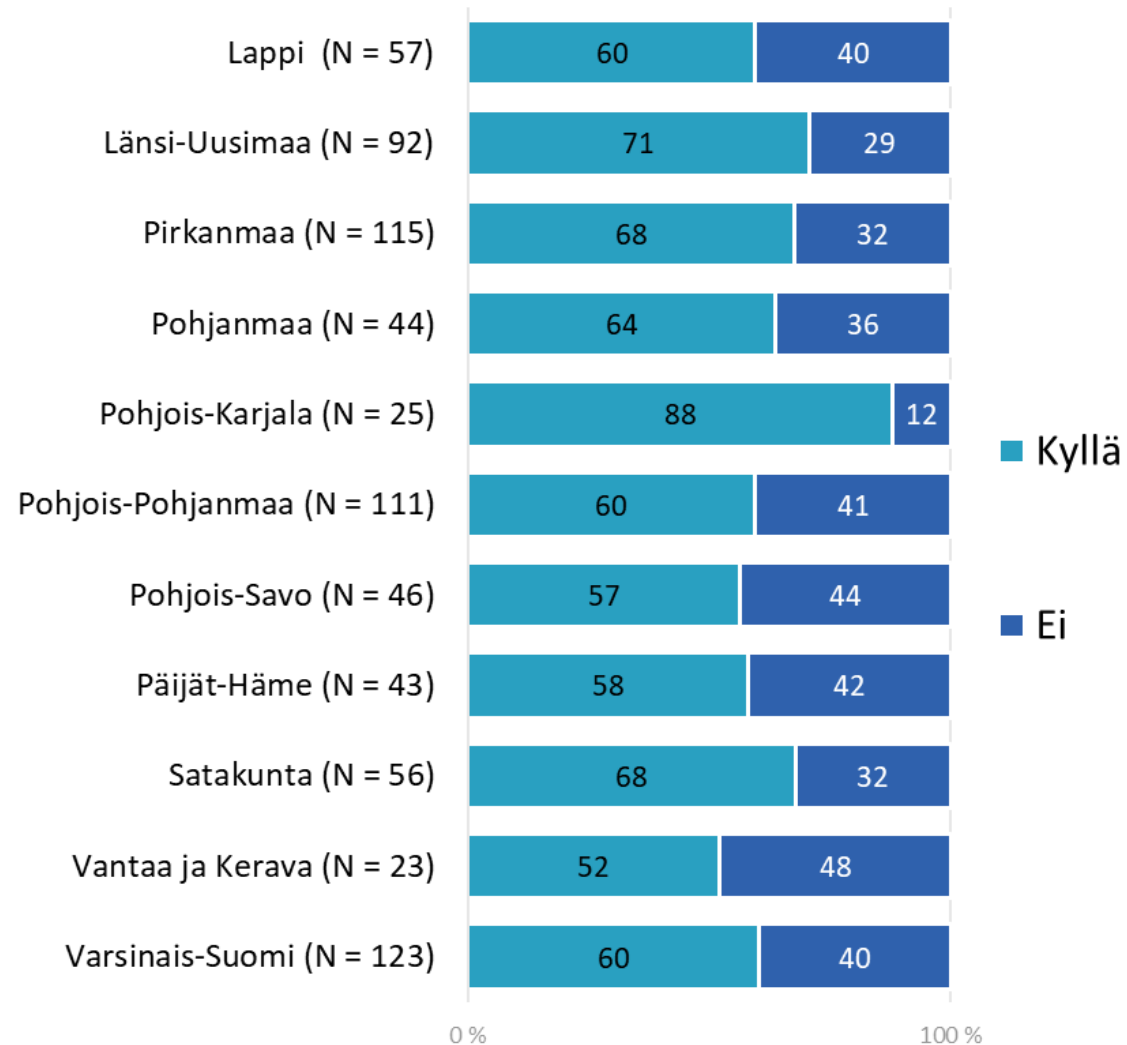
Tärkeimmät yhteistyökumppanit oppilaitoksessa - viiden tärkeimmän mukaan valitut osuuksina

Opiskelijan opiskeluhuoltoasian käsittely oppilaitoksen opiskeluhuoltoryhmässä

Kyllä
Ei

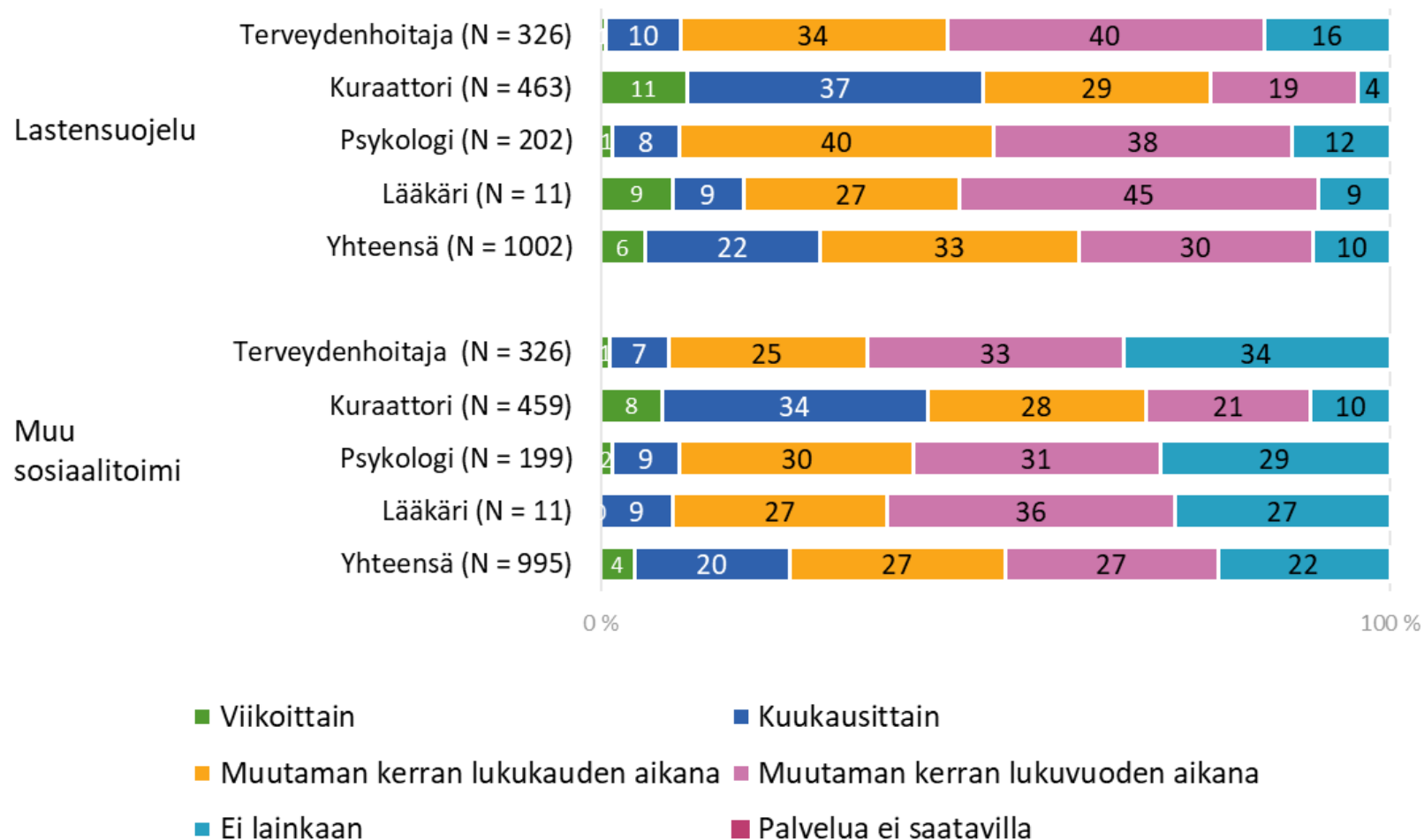

Kyllä
Ei

Monialaisen asiantuntijaryhmän toiminta

- Ammattilainen oli osallistunut keskimäärin 4-25 opiskelijan monialaiseen ryhmään lukuvuoden aikana
- Kokoontumiskertoja ryhmällä oli kuitenkin keskimäärin vain 2
- Työskentelyssä on vielä paljon kehitettävää
- Selvittelyä, tukea ja seuranta ei ole mahdollista tehdä kahdella kokoontumisella.
- Ei hyödynnetä lain sallimia mahdollisuuksia, esim. tiedonvaihtoon

Yhteistyö lastensuojelun ja muun sosiaalitoimen kanssa

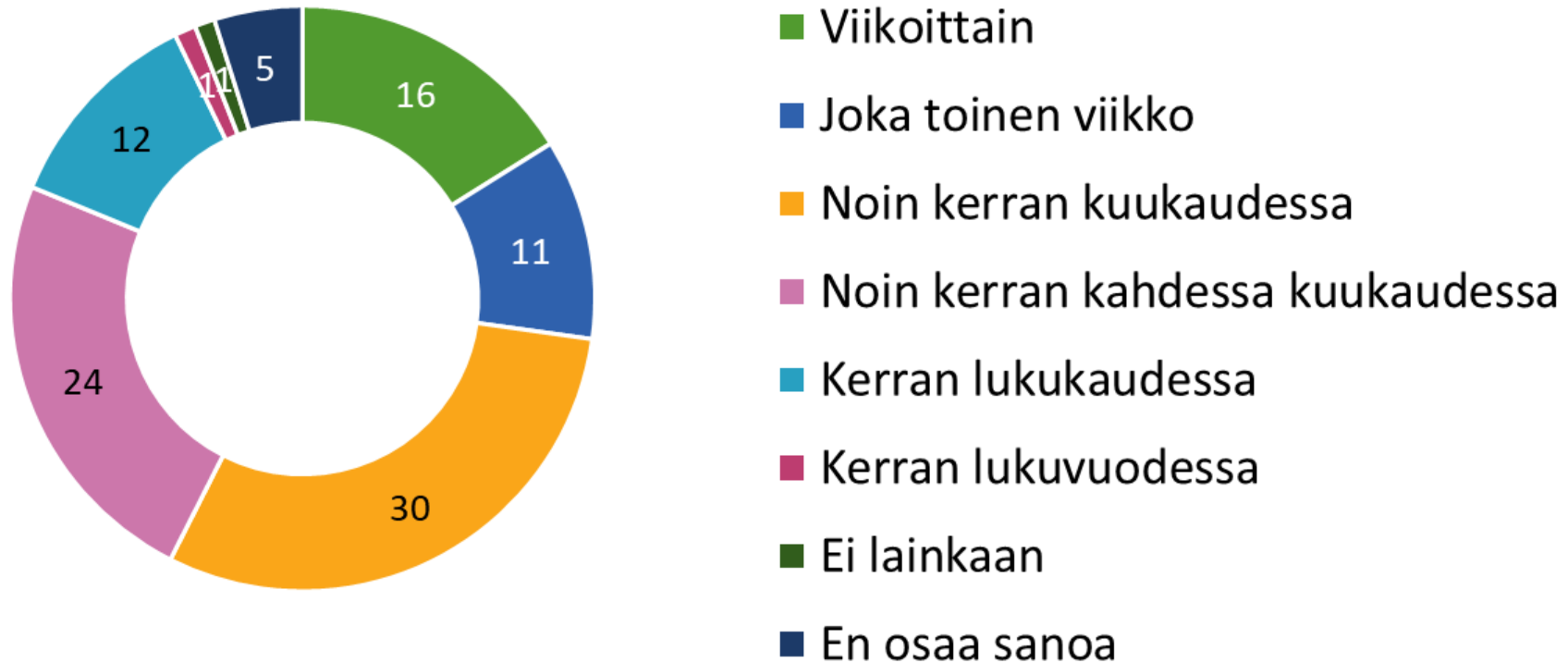

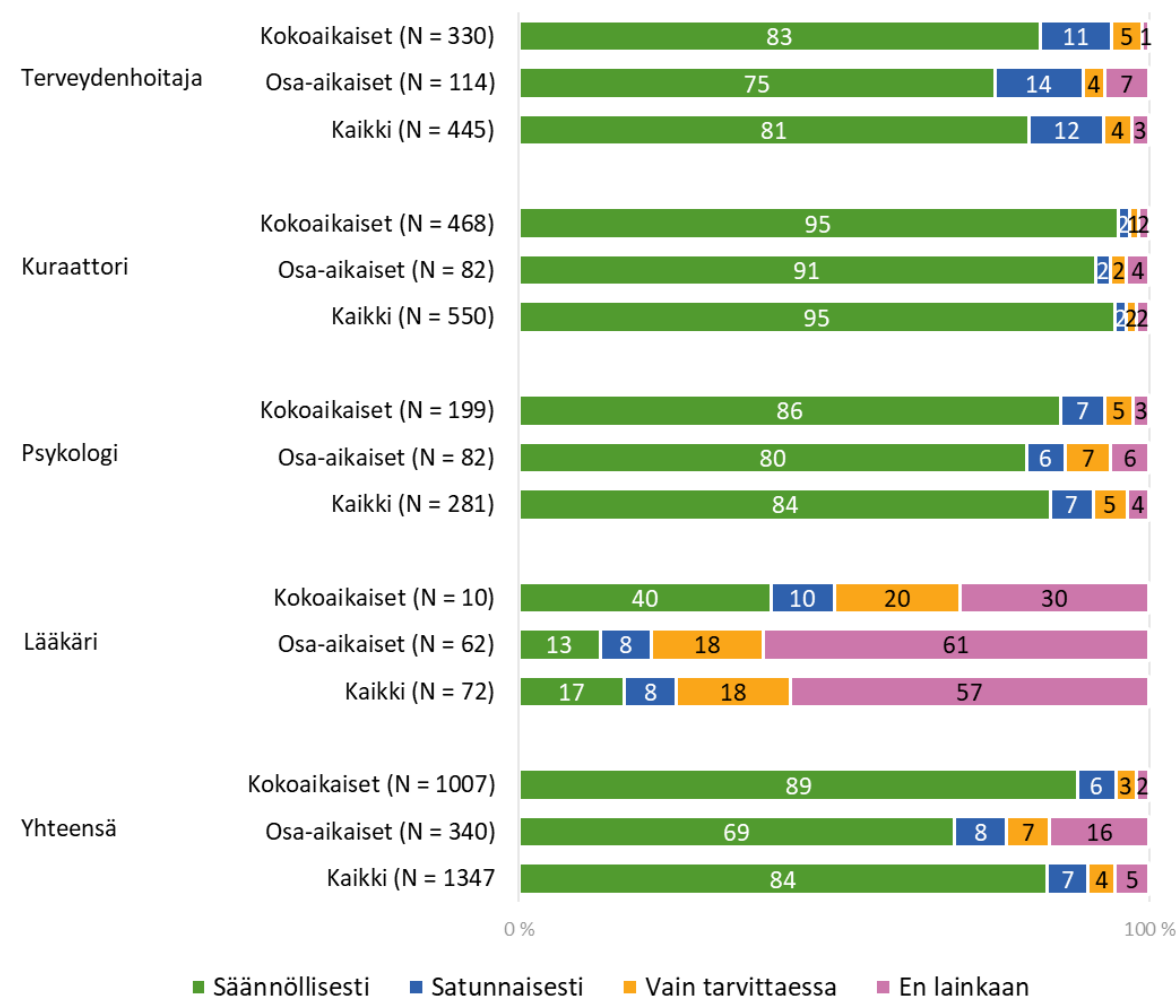

Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Opiskeluhuoltoryhmän kokoontumistiheys

Opiskeluhuoltoryhmään osallistuminen pääasiallisessa toimipisteessä

Kiitos!

